

SYMPOSIUM 21 MEI 2022

Waar toe is de Toegepast Filosoof op aarde?

Met bijdragen van: Marjan Slob, Floris van den Berg, Ivana Ivković, Lianne Tijhaar, Anne-Marie Buis, Dillon de Groot, Joep Dohmen en Paul Teule

De maatschappelijke behoefte aan filosofisch geschoolde professionals lijkt groter dan ooit. De Toegepast Filosoof heeft de toekomst: geschoold vanuit de filosofische traditie, maar van waarde in de dagelijkse praktijk; bedreven in denken, maar gericht op doen. Tegelijkertijd is het beroep van Toegepast Filosoof voor velen onbekend of ongrijpbaar. Tijd om eens een aantal 'echte' Toegepast Filosofen te laten vertellen wat ze concreet doen. Dit was de insteek van het symposium 'Waar toe is de Toegepast Filosoof op aarde' van 21 mei jl. (zie [programma](#)).

We lieten filosofen aan het woord die met hun spreekwoordelijk 'poten in de modder staan', zoals Marjan Slob, Ivana Ivkovic, Lianne Tijhaar en Floris van den Berg, maar ook de HTF-alumni Anne-Marie Buis en Dillon de Groot, die concreet werk hebben gemaakt van hun studie. In plenaire sessies en workshops werden deelnemers meegenomen in hun werk.

Tijdens de plenaire opening liet **Paul Teule** (directeur Onderwijs) het verschil tussen academische en toegepaste filosofie zien: de een reflecteert op de filosofische traditie, de ander vanuit die traditie op het werkveld, maatschappij en het eigen leven. Hij stelde de vraag of je als HTF-student later filosofie wil gaan toepassen *als* beroep, of *in* een beroep. Kun je niet heel goed een 'gewoon' beroep uitoefenen, zoals journalist, programmamaker, docent, ambtenaar of mediator, vanuit de filosofie, maar zonder dat steevast te benoemen? Gaat het niet meer om de rol die je inneemt? Op het symposium kwamen in ieder geval

beide soorten Toegepast Filosofen aan het woord: de zelfstandige filosoof, en de filosoof-in-een-beroep.

Zelfstandig filosoof en essayist **Marjan Slob** had een prikkelende plenaire bijdrage: Filosofie is voor haar geen verheven activiteit, waarbij je hoog in de wolken vertoeft en luchtkastelen bouwt, maar juist iets waarbij je in de 'kruipruimte' van ons alledaagse denken moet zien te komen. Filosofie is als loodgieten, het gaat om het sleutelen aan een concreet conceptueel denkstelsel. De vraag is wel: hoe zorg je dat je als filosofiestudent op een positie komt dat je dit werk kan doen? En hoe ga je als HTF-student de concurrentie aan met universitair geschoolde filosofen? Haar antwoord: zorg dat je heel vliegreu maakt in filosofische vaardigheden, zoals schrijven, spreken, moreel beraad. Of leer heel goed organiseren.

Hierna gingen de deelnemers uiteen in zes workshops, waarvan ze er twee konden kiezen (zie [programma](#)). Zo boog politiek filosoof en HTF-docent **Ivana Ivković** zich met deelnemers over verschillende toekomstscenario's voor stedelijke ontwikkeling waar de overheid rekening mee houdt, en waar de Toegepast Filosoof kan helpen om onderliggende waarden te expliciteren en te wegen. Professor **Joep Dohmen** – die zo aardig was in te vallen voor de helaas verhinderde André Krom – ging met deelnemers het gesprek aan over de rol van 'raadgever' in opvoedkundige dilemma's: hoe kun je anderen helpen om 'iemand' te worden, een zelfstandig, autonoom persoon die tegelijkertijd floreert in sociaal verband?

Overheidsadviseur en HTF-alumna **Anne-Marie Buis** liet deelnemers meedenken over hoe je in een organisatie reflectieve praktijken aanjaagt en faciliteert en het ethisch vermogen vergroot. Ze kon putten uit haar ervaring bij de Rijksoverheid, waar waarden als voorspelbaarheid en regelgetrouwheid doorgeslagen zijn in bureaucratie, en individuele betrokkenheid en verantwoordelijkheid, en dus ethisch vermogen nodig is. Mediator en HTF-alumnus **Dillon de Groot** nam deelnemers mee in de wereld van mediation, en legde concrete casussen voor: hoe los je bijvoorbeeld een conflict op de werkvloer op over onrechtvaardige verdeelde bonussen? Eerst op zoek het grotere gedeelde doel van de verschillende partijen, dan proberen daaruit nieuwe afspraken te maken, en dan werken aan de relaties en samenwerken. Het vermijden van conflict is in ieder geval nooit verstandig.

Filosoof en HTF-docent **Lianne Tijhaar** ging in op de rol van de Toegepast Filosoof als 'vooruitdenker' en onderzocht aan de hand van utopieën en dystopieën hoe je kunt bijdragen aan een betere toekomst, ook vanuit je eigen drijfveren. Milieufilosoof **Floris van den Berg**, die ook aan de HTF komt lesgeven, pijnigde zijn deelnemers met de vraag hoe je nog zinvol kunt leven in het antropoceen. En hoe weet je eigenlijk zeker dat er inderdaad een ecologische crisis is? En waar ben je als individu verantwoordelijk voor? Toegepaste Filosofie als het uitzoeken om grote problemen in beeld te krijgen, en vervolgens je eigen plaats in het grotere geheel te zien.

Na de workshops werd er nog plenair nagekaart met de sprekers en deelnemers. De opbrengst van de dag: veel nieuwe ideeën over het belang en beroepsperspectief van de Toegepast Filosoof, en zelfs roep om hier niet meer aan te twijfelen – een welkome, maar tegelijkertijd ook tegennatuurlijke boodschap voor filosofen.

Verslag m.m.v Ingrid Duindam, Iris van Abeelen, Marion Smit en Paul Teule